

Mi igazolja a bibliai kánont?

Jóindulatú hívő Biblia tudósok igyekeznek kimutatni, hogy a bibliai kánon, azaz a bibliai iratok mai összeállítása igen régi időbe megy vissza. Ezt nehéz bebizonyítani; de ha be is van bizonyítva és számtalan emberi tekintélyt fel is tudunk sorolni tanúnak amellé, hogy e könyveket Istentől ihletett írók írták, a lényeg bizonyítva nincs: azt, hogy ezt az igazolást Isten is helyben hagyta.

Azok a becsületes régi tanúk, tévedő emberek voltak és ítéletükben tévedhettek. Más biztosíték kell! Az ész négy fokozaton végzett munkájából az első fokozaton az észlelésnél, a tárgyilagos, pontos ténymegállapítás. Mi a kánonnál a ténymegállapítás? Az Újtestamentumra nézve az a tény, hogy Mózes a törvényt Isten fogalmazásában a Sináj hegyen kapta, s a prófétákon át évszázadok hosszú során keresztül, csak Istennel szólhatott, mert ezek a próféták ezt állították s mert szavahihetőségüket igazolta életük, szenvedésük és a próféciák teljeseése.

Az Újtestamentumra nézve tény, hogy a Názáreti Jézusban egyedülálló egyéniség lépett az emberek társaságába be, kinek szavahihetőségét és Isteni látását, csodái, tettei és minden emberi képességet felülmúló tanításai bizonyítják; tanítványai lelkiismeretessége és megbízhatósága mellett, pedig szellemteltségük és megtért életük tesz tanúságot. Mindezek a tanúk és a Szent Írás maga mellett tett tanúsága azt mutatják, hogy a dolgoknak és a Bibliának is láthatatlan eredete van és enélkül a Biblia tényét megérteni nem lehet. A második fokon az értés fokán kénytelenek vagyunk egy következtetésre jutni, ha a Biblia szellemi az az égi eredetű, akkor emberi, földi, történeti bizonyítékok, nemcsak hogy nem támogatják annak hiteleségét, hanem gyengítik, mert feltételeztetik velünk, hogy a szellemi, isteni kezesség nem elég átütő és még történeti bizonyítékokra is szükségünk van.

E meggondolással együtt, meg kell állapítanunk azt a tényt, hogy Isten nem gondoskodott arról, hogy a Bibliának ilyen földi bizonyítékai legyenek hitelesége mellett, ellenkezőleg, minden földi biztosítás nélkül a Biblia érthetetlen csodaként áll elénk és úgy lép ki a történelemből váratlanul mint Melkisédek. A Biblia történetei csodái, és tanításai egy működő, ható, és az emberi történésbe hatalmas kézzel benyúló szellemi világról tesznek tanúságot s ennek a szellemi világnak léte e tanúságok alapján tény. Ilyen a földi lehetőségeket felülmúló ok mellett azonban nem bizonyíthat az anyag, vagy a hús-ember, hanem ez a szellemi világ csak önmaga mellett bizonyíthat egyszerű tényével annak, hogy van!

E szellemi világ önleplezésének azok nem lehetnek sem bírái, sem tanúi, akik e szellemvilág hatásán kívül esnek, mert ezeknek nem lehet észleletük, de értelmük sem a szellemi világ megértésére. Hogy ezek az embertársak nem látják a kiáltó fényeket, melyek a láthatatlan világ mellett tanúskodnak, onnan van, hogy a

tisztátalan szellemvilág elködösítette, azaz működésén kívül helyezte észleleteiket. A Bibliai kánon kérdése is, azon dolgok közé tartozik, melyeket Isten elrejtett a bölcsek és értelmesek elől, és a kisdedeknek leplezett le. Az e világi bizonyítást Isten azért is mellőzte a kánon mellett éppúgy, mint Jézus feltámadása mellett, mert céltalan: aki nem akar látni és behunyja szemét, az hiába észlel, az észleletet megérteni nem fogja. Az útfélről Sátán ellopja a magokat. Sokszor maga a beszennyezett hús-*dianoia* lesz akadálya a megértésnek és így az ész érvek előttük nem bizonyítanak, hanem elhomályosítanak. Az ilyen *dianoia* arra használja a szív, hogy az ellenkezőt bizonyítsa vele, mint amit a tények mondanak.

A *phronéma* dönti el, használható-e a *diaoniai* a *nous*: hús észjárású ember nem látja be a fentiek, mennyeeik igazát; szellemi észjárásúaknak pedig nem kell testi bizonyíték, annak terhes, ha erre vagy arra az emberi tekintélyre hivatkozunk, annak inkább akadálya, ha. valamit egy csomó hasának élő főpap biztosít, vagy császártól vezérelt zsinat. A keresztyén egység elsősorban nem nézet-egység hanem törekvés egység, és mikor a régiek a nézet egységet tűzzel-vassal igyekeztek megvalósítani, meghamisították a keresztyénség lényegét. Nem arra van szükség, hogy a Bibliában csodás erekljét lássunk, melyet imádni kell, hanem hogy benne a kötendő utat megtaláljuk. Minél inkább járunk a Biblia útján annál magasabbra emelkedik előttünk a Biblia tekintélye: a gyakorlat győz meg a Biblia hitelességéről nem a külső tekintélyek szava. Ezt Isten akarta, hogy így legyen, hogy a babonásokat a Bibliától távol tartsa; mert nem a szájjal tisztelőket keresi, hanem az engedelmeseket. Meg kell valóságban kísértetünk a bibliai észjárást és ha közben tapasztaljuk, hogy a Biblia nem csal meg, hogy tanácsa helyes és mindig célhoz visz, akkor nem fogunk afelől kérdezősködni, hogy melyik évben melyik zsinat mit határozott a Biblia felől, mintha a Biblia tekintélye a zsinati atyáknak vélekedésétől függne. Aki Pállal együtt szemétnak állítja e világ kitüntetéseit, az nagy kitüntetésnek fogja venni, hogy Isten levelet intézett hozzá és a levél hangjáról felismeri a küldőt, nem a postás biztosításáról. Ha valaki e világon nem püspök akar lenni, hanem az első feltámadásra eljutni Pállal együtt, az *exanastasis*-ra, az meggyőződik róla hogy ezen az úton, egyetlen tekintély a Biblia. Mikor olvassa, hogy az Isten Fiát micsoda észjárás, *phronéma* hozta le az Istennel való egyenlőségbe, az emberrel való egyenlőségbe, akkor erről a hangról ráismer a Pásztor szavára. Így csak az tesz, aki szeret, és ez a szeretet, ama jobbik világ hangja. A Bibliában ismeretet keresünk; de ez az ismeret nem úgy adatik nekünk, mint a világi bölcsesség lidércfénye, hanem ez a megismerés ráismerés Istenre életközösségbe lépés Vele, fényben járás és ezt a fényt zsinati végzések nélkül árasztja a Biblia megszentelt lapjairól. Ez a fény mely a Bibliából árad, a bizonyíték a kánon mellett! A megismerés számára, a testi, anyagi világon túl,

egy sokkal nagyobb, tökéletesebb, gazdagabb és dicsőbb világ vár megismerésre a szellemi világ, de az ember nem kíváncsi erre a világra s ostobán azt mondja, hogy amit mikroszkópjával vagy teleszkópjával el nem ér az nem is létezik.

A sértett túlvilág, amikor mégis belép ebbe a látható világba, nem fogja ennek a világnak tekintélyeit keresni, hogy azok igazolják őt. Mikor az igazi Uralkodó a bitorlóktól elfoglalt országába bevonul, vajon a bitorlók ajánló levelét kéri?

Akik a Dicsőség Urát megfeszítették, nem fogják ennek a Királynak útját előkészíteni. Gonosz akaratuk odaáll az igazság és elméjük közé s képtelenek arra, hogy lássanak. Van szemük, de nem látnak vele. Ám mihelyt akarják cselekedni Isten akaratát, szemük megnyílik és zsinati végzések nélkül látják, hogy a Biblia Jézusa az emberiség Megszabadítója! A megismerés tudássá változik; de ezzel halványodni kezd s amikor valaki más nem közvetlen megértés és megismerés útján tud meg valamit, akkor tudása halvány árnyék ahhoz a tudáshoz képest, amely személyes élményből, életközösségből fakad. Ezért kutatják az emberek a kánon eredetét! Akinek a Biblia személyes élménye, az nem foglalkozik kánonkérdéssel. De míg kutat, maga is személyes élményhez jut, és akkor nem foglalkoztatja tovább a kánon kérdése. Lehet, hogy sokan csak másoknak mondják utána, hogy a Biblia első sorától az utolsóig Isten szava, s elhitetik magukkal, hogy ők ezt hiszik. És lehet, hogy az ilyenek egyszer kételkedni kezdenek és elvetik ezt az átvett tudást és értelemmel eltanult hitet. De azért, mert csinált virágok is vannak, nem következik, hogy csak csinált virág van; sőt csinált virág csak azért lehet, mert van igazi virág, mert van, mit utánozzanak.

Vannak - akár kevésen, akár sokan, a szám nem változtat a tényen s vannak olyanok, akik hit által úgy beszélnek Istennel, mint ember barátjával szokott, s akik így ismerik Őt, azoknak nincs szükségük arra, hogy bárki bebizonyítsa nekik, hogy Isten van, s hogy a hang, melyet hallanak, az Ő hangja-e a bizonyíték erősebb, mint millió zsinat és püspök határozata és az összes földi egyházak dogmája és ez a bizonyíték minden mást fölöslegessé tesz!

A kánon története

Az Újtestamentumi kánont lassan gyűjtötték össze, több századon át. /V.Móz. 31: 26, II.Kir. 22: 8; Józsué. 24: 26; Zak. 7: 12; Ézsaiás 29: 18; 34: 16; II.Makkabeus 2: 13/, tanúskodnak a gyűjtő munkáról.

Az első följegyzés arról, hogy az Ótestamentumi könyvek egy gyűjteménybe foglaltattak Kr.e. 131-ből származik a Prédikátor könyve görög fordításának előszavában említi a Törvényt, a Prófétákat és egyéb iratokat /v.ö. Luk. 24: 44/.

Az Új Testamentum úgy hivatkozik az Ó-ra, mint egy meglevő és használatban lévő szent könyvre /Máté. 22: 29; Ap.csel. 17: 11; Máté. 7: 12; Róma. 3: 21; Luk. 24: 44/. - Emellett rengeteg idézetet találunk az Újtestamentumban az Ó-ból, ami azt mutatja, hogy Jézus idejében szent könyvként használták a Biblia meglevő iratait. Az Újszövetséget csak hozzá kellett csatolni.

Ez a hozzácsatolás fokozatosan történt. Az Újszövetség könyveit nem külön gyűjtötték össze s nem utólag egyesítették az Ószövetség könyveivel.

Az apostolok első s legfontosabb műve volt Jézus tetteinek és beszédeinek szóbeli összeállítása és hagyományként való továbbadása, ami a személyes bizonyoságtétel erejével bírt /Márk. 16: 15; Ap.csel. 1: 21-22/. Ennek a szájjal továbbadott evangéliumnak egy részét. olvassuk /I.Kor. 15: 1-10/-ben. Később szükségesnek mutatkozott írásba áttenni a szóval átadottat és sokan vállalkoztak is erre. Ezek közül négy maradt ránk, / V.ö. Luk. 1: 1-4/. Az evangéliumok előtt levelek írását látták az apostolok szükségesnek és legkésőbb keletkezett a *Leleplezés Könyve* a /Jelenések könyve/ patmoszi látomások leírása: Már az első században megkezdődtek az újtestamentumi könyvekből az idézések, mi arra mutat, hogy őket irányadó és szabályozó szent könyveknek tartották. Római Kelemen az első korinthusilevélre, mint Pál művére hivatkozik, de Jakab és János leveleivel való ismeretségét is elárulja, Polikárpusz nem idéz, de sok célzást tesz különösen Pál pásztori leveleire, Jusztin mártír oly ismerős volt a három első evangéliummal, hogy azok jórészt elő lehetne állítani műveiből, Iréneusz majdnem minden újszövetségi könyvből idéz és sokszor említi a szerzők nevét is Tertullianus és Alekszandriai Kelemen szintén sokat idéznek. Origenés már a szerzőség kérdését is tárgyalja; a Hébererekhez írt levél gondolatait Pálnak tulajdonítja; említi, hogy II.Péter és II. és III. János szerzőségét némelyek kétségbe vonják.

Idézetek mellett a könyvek jegyzékeit is megtaláljuk, például a Muratori töredékben kb. 170-ből; a töredéket egy ír kolostorban találták; ebből hiányzanak Jakab, III.János, I.Péter, III.Péter, Hébererekhez írt levél. Hasonló lista készíthető a Pesitából, a szír keresztyének szent könyvéből. De a Muratori-töredék hiánya a töredék hiányosságából is megmagyarázható. A Pesitából II.Péter, II.-III.János, Júdás és Jelenések hiányoznak. Az Itala fordításból Héber, II.Péter és Jakab, hiányoznak; de a hiányok nem bizonyítanak.

„Csia Lajos - feljavított kézírata.”